

*Załącznik do Uchwały Zarządu
Banku Spółdzielczego w Kadzidle
Nr 24/2023 z dnia 21.07.2023r.
Załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej
Banku Spółdzielczego w Kadzidle
nr 22/2023 z dnia 24.07.2023r.*

**Ujawnienie informacji
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów
kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń,
i innych informacji ujawniane zgodnie
z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.
w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji
kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma
Banku Spółdzielczego w Kadzidle wg stanu na
31.12.2022r.**

Wprowadzenie

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), w części ósmej, dokonuje w niniejszym dokumencie zwanym dalej Ujawnieniem, ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji, według stanu na 31.12.2022r.
2. Niniejsze Ujawnienie obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust.4 ustawy Prawo bankowe.
3. Bank w zakresie niniejszego Ujawnienia:
 - 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne – informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych;
 - 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
4. Bank informuje, że niniejsze Ujawnienie obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzenia CRR. Z zastrzeżeniem art. 434 ust. 2 Rozporządzenia CRR, ujawnienia informacji dokonane przez Bank w celu spełnienia wymogów określonych w przepisach o rachunkowości uznaje się za spełniające wymogi Części Ósmej Rozporządzenia CRR.
5. Dane liczbowe zaprezentowane są w złotych, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrągleń kwot do pełnych złotych oraz zaokrągleń udziałów procentowych do dwóch miejsc dziesiętnych.
6. Niniejszy dokument jest dostępny w Centrali Banku Spółdzielczego w Kadzidle, ul. Kurpiowska 10, 07-420 Kadzidło oraz na stronie internetowej Banku www.bskadzidlo.pl.

I. Informacje ogólne o Banku

1. Bank prowadzi działalność pod nazwą Bank Spółdzielczy w Kadzidle. Siedzibą Banku jest Kadzidło, 07-420 Kadzidło, ul. Kurpiowska 10, powiat ostrołęcki, woj. mazowieckie.
2. Bank wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000176197.
3. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000508626 oraz NIP 758-10-11-284.
4. Bank, zgodnie z ustawą z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających, jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie.
5. Dnia 22.11.2017r. Bank przystąpił do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
6. Bank działa na obszarze powiatu ostrołęckiego, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Swą

działalność Bank prowadzi na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną.

II. Zarządzanie ryzykiem istotnym w Banku

Bank, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, posiada system zarządzania, na który składają się system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej. Zarządzanie ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Kadzidle odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Kadzidle”, zwaną dalej Strategią, przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Jest ona zgodna z założeniami długofalowymi, określonymi w Strategii działania Banku na lata 2022–2024 oraz Planie ekonomiczno-finansowym na 2022 rok i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywane są również w przypadku wystąpienia znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu zewnętrznym Banku. Strategia zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki może ponieść Bank. Szczegółowe informacje dotyczące procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym określone cele, pomiar ryzyka, zakres i charakter systemów raportowania oraz zasady zabezpieczania, monitorowania, ograniczania ryzyka, a także stosowane rozwiązania organizacyjne, określone zostały w szczegółowych regulacjach zarządzania tymi ryzykami, stanowiącymi załącznik do niniejszej Informacji.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikacja ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych zagrożeń związanych z ryzykiem oraz szacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się plany i prognozy uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;
- 2) pomiar ryzyka – obejmuje definiowanie miar adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz kwantyfikację ryzyka za pomocą ustalonych miar;
- 3) ocena/szacowanie ryzyka – polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem – w ramach oceny przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów), odbywa się ono z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności;
- 5) raportowanie ryzyka – polega na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców;
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko – zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka – polega w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wielkości limitów, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

1. Cele strategiczne oraz zasady zarządzania ryzykiem istotnym

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Kadzidle, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Kadzidle jest **ryzyko kredytowe**, w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- *ryzyko płynności,*
- *ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,*
- *ryzyko operacyjne,*
- *braku zgodności,*
- *ryzyko wyniku finansowego (biznesowe – będące pochodną pozostałych ryzyk)*
- *ryzyko kapitałowe,*
- *ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,*
- *ryzyko reputacji.*

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku Strategia działania Banku (...), Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz Polityki, a także zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmuje:

- 1) gromadzenie informacji dotyczących ryzyka,
- 2) pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka,
- 3) ograniczanie ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowanego poziomu,
- 4) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
- 5) ograniczanie / eliminowanie negatywnych skutków ryzyka,
- 6) raportowanie w sprawie ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) przeprowadzanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) badaniu zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
- 2) badaniu wpływu działalności klienta na ESG,
- 3) badaniu wrażliwości sytuacji klienta na wystąpienie sytuacji skrajnych takich jak zmiany rynkowych stóp procentowych, zmiany klimatu, zmiany środowiskowe, przemiany społeczne itp.
- 4) wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych, narzędzi informatycznych,
- 5) prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- 6) bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
- 7) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
- 8) przeprowadzanie inspekcji u klientów, których zaangażowanie w Banku przekracza 10% Kapitału Tier 1 zarówno na etapie udzielania jak i monitorowania kredytów,
- 9) prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 10) kontroli działalności kredytowej,

- 11) rozdzieleniu funkcji budowy modeli statystycznych oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej. Za budowę modeli oceny zdolności kredytowej odpowiada Zespół ds. ryzyka bankowego.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do kategorii ekspozycji detalicznych, zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w Instrukcji kredytowania oraz zarządzanie portfelowe.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem „Instrukcji prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Kadzidle”. Bank udziela kredytów konsumenckich i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl opisany w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, uwzględniający minimum egzystencji.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością Banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z procedurą tworzenia rezerw, obowiązującą w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

- 1) dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów zaangażowań, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, limitów dużych ekspozycji i znacznych pakietów akcji, zgodnie z Rozporządzeniem UE oraz Rekomendacją C,
- 2) stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
- 3) badaniu jakości portfela kredytowego i poziomu tworzonych rezerw,
- 4) analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 5) badaniu ekspozycji zagrożonych,
- 6) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka kredytowego,
- 7) przedsięwzięciach organizacyjno-kadrowych.

Analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana w cyklach miesięcznych, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych. W Banku dokonuje się również pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego, na podstawie raportów sporządzonych przez Zespół ds. ryzyka bankowego. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe. Analiza jest przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

- 1) analizę ilościową i wartościową portfela,
- 2) analizę wskaźnikową,
- 3) ocenę realizacji limitów koncentracji,
- 4) analizę jakościową portfela,
- 5) analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Zespołu ds. ryzyka bankowego. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredytu, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe w Banku.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

- 1) ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,

- 2) ograniczanie skali całej akcji kredytowej Banku,
- 3) zwiększanie poziomu zabezpieczeń,
- 4) restrukturyzowanie zadłużenia,
- 5) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
- 6) sprzedaż wierzytelności,
- 7) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest:

1. Zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty.
2. Zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności.
3. Minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności.
4. Monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności.
5. Minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości.
6. Optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
7. Utrzymywanie nadzorczych miar płynności na bezpiecznym poziomie. Bank, pomimo działania w systemie ochrony wylicza i utrzymuje zarówno krajowe miary nadzorcze, jak i unijne na wymaganym poziomie w ujęciu indywidualnym.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego,
2. Płynnością krótko- i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

1. Minimalizowanie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku,
2. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem, mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. do oceny tego ryzyka Bank dodatkowo wykorzystuje również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz wartości ekonomicznej kapitału Banku (wpływ na fundusze własne),
3. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy oraz wartość ekonomiczną kapitału,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1. Utrzymanie narażenia Banku na wystąpienie strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju poziomie,

2. Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia niezależne od jego działań,
3. Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgłaszania, rejestrowania i analizowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzania działań zabezpieczających,

Cele szczegółowe to:

- 1) zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- 2) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
- 3) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- 4) ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych, RODO oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
- 5) zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu,
- 6) zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

- 1) bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
- 2) wprowadzanie nowych produktów,
- 3) wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
- 4) bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
- 5) monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko wyniku finansowego (biznesowe):

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
- 2) analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
- 3) analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
- 4) dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
- 5) zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
- 6) elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
- 7) prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym,
- 8) optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych,

- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
- 4) optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym,
- 5) monitorowanie poziomu wskaźnika dźwigni finansowej,
- 6) uwzględnianie poziomu wskaźników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni w określaniu Polityki dywidendowej Banku.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 10,5% oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 8,5%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomu, Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .

8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:

- 1) wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu z zysku w kolejnych latach,
- 2) analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
- 3) zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
- 4) zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,
- 5) sprzedaż części portfela kredytowego.
- 6) Inne

Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników kapitałowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i Bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej Banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w Banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi Banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych Banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono przekroczenia limitów, o których mowa w Rozporządzeniu 575/2013 UE.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych wskaźników kapitałowych na poziomie nie niższym niż wymagany minimalny poziom regulacyjny, zgodnie ze wskazaniem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych Banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 10,5%;
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:

- a) fundusz udziałowy: maksimum 30%,
- b) pozostałe fundusze łącznie: minimum 70%;
- 3) przeznacza co najmniej 70% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju Banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową Banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
- 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 2% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 20% funduszu udziałowego Banku;
- 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 7% do maksymalnie 10% uznanego kapitału Banku;
- 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 10% uznanych kapitałów Banku.

2. Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Komórka monitorująca ryzyko,
- 6) Stanowisko ds. zgodności,
- 7) Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS
- 8) pozostali pracownicy Banku.

gdzie:

- 1) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).
- 2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny

zakres działalności Banku.

- 3) **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczenie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.
- 4) **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.
- 5) **Komórka monitorująca ryzyko** – monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. W Banku funkcję tą pełni Zespół ds. ryzyka bankowego.
- 6) **Stanowisko ds. zgodności** – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.
- 7) **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony.
- 8) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Zespół ds. ryzyka bankowego.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania Bankiem i obejmuje:

- 1) adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 2) strategię, polityki, procedury i plany,
- 3) adekwatne systemy informacji zarządczej,
- 4) proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

3. Oświadczenie Zarządu i Rady Nadzorczej na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku – zawarte jest w końcowej treści niniejszego Ujawnienia.

4. Informacja na temat ryzyka, w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka – zawarta jest w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

5. Opis systemu informacji zarządczej

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) informacje będące przedmiotem niniejszej instrukcji powinny pozwolić na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy Banku,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, które podlegają bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty,
- 6) jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 7) System informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) ocena adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne),
 - b) realizację strategii działania,
 - c) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - d) strukturę przychodów i kosztów,
 - e) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
 - f) uzyskane wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.

- 6) realizacji zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
- 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.

W realizacji informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd Banku,
- 3) Główny Księgowy,
- 4) Zespół ds. ryzyka bankowego,
- 5) Stanowisko ds. księgowości i rozliczeń bankowych,
- 6) Zespół organizacyjno-administracyjny,
- 7) Zespół handlowy,
- 8) Administrator Bezpieczeństwa Informacji (ABI),
- 9) Administrator Systemów Informatycznych (ASI),
- 10) Inspektor Ochrony Danych (IOD),
- 11) Stanowisko ds. zgodności.

Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Komórka monitorująca ryzyko.

Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi według poniższych zasad:

- 1) Analizy miesięczne sprawozdań Zarząd otrzymuje w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą ww. analizy;
- 2) Analizy kwartalne sprawozdań zostają przekazane w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczą ww. analizy;
- 3) Analiza półroczna sprawozdań zostaje przekazana do Zarządu do końca miesiąca następującego po upływie półrocza, którego dotyczą ww. analizy;
- 4) Analiza roczna sprawozdań zostaje przekazana do Zarządu w terminie do końca pierwszego miesiąca następującego po zakończeniu roku, którego dotyczą ww. analizy;
- 5) Raz w roku do końca grudnia – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych itp.
- 6) Raz w roku do końca grudnia – weryfikacja Polityki informacyjnej; Polityki wynagradzania.
- 7) Raz w roku do końca lutego każdego roku – weryfikacja uwzględniająca ocenę skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, Plan ekonomiczno-finansowy na rok, Regulamin organizacyjny wraz ze strukturą organizacyjną;
- 8) Raz w roku w terminie do końca stycznia roku następnego – weryfikacja pozostałych Polityk obowiązujących w Banku, Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, Strategii działania Banku na lata, Plan ekonomiczno-finansowy na rok, pozostałe nie wymienione w punktach powyżej.

Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych, składa Radzie Nadzorczej sprawozdania z analiz miesięcznych, kwartalnych, półrocznych oraz rocznych, na każdym planowanym posiedzeniu Rady Nadzorczej z okresu, którego dotyczą.

6. Oświadczenie Rady Nadzorczej zawierające informację o spełnianiu przez członków rady nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa – stanowi odrębny dokument, opublikowany na stronie internetowej Banku www.bskadzidlo.pl

III. Informacje wynikające z Rekomendacji „P”

1. Ryzyko płynności jest to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań na bazie bieżącej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności należy:

- 1) pełne zabezpieczenie płynności Banku oraz minimalizacji ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości;
- 2) utrzymywanie nadwyżki płynności, złożonej z wolnych od obciążeń, wysokiej jakości aktywów umożliwiającej przetwarzanie różnorodnych zdarzeń kryzysowych;
- 3) zapewnienie stabilnych, zdywersyfikowanych źródeł finansowania o odpowiedniej jakości;
- 4) optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych oraz utrzymanie poziomu ryzyka płynności zgodnego z założonym apetytem na ryzyko;
- 5) podejmowanie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa działania Banku w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych poprzez kształtowanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów przy uwzględnieniu pożądanej rentowności działania;
- 6) rozwijanie działalności inwestycyjnej w granicach, zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, norm płynności i adekwatności kapitałowej oraz postanowień nadzorczych rekomendacji;
- 7) zwiększanie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów;
- 8) utrzymanie obowiązujących wskaźników wynikających z unijnego pakietu CRD IV/CRR. W 2022 roku limity nadzorcze były przestrzegane i ani razu nie zostały przekroczone.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Zespół ds. ryzyka bankowego,
- 4) Audyt Wewnętrzny sprawowany przez SSOZ BPS,

5) pozostałe komórki organizacyjne funkcjonujące w Banku.

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- 1) Komitet Kredytowy,
- 2) Komitet Audytu.

Za nadzorowanie obszaru płynności w Banku odpowiadał Członek Zarządu Główny Księgowy.

2. Bank kształtuje bazę depozytową z uwzględnieniem zasady zachowania właściwej relacji pomiędzy terminami wymagalności depozytów, a długością udzielanych kredytów oraz sytuacji rynkowej. Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty sektora niefinansowego oraz sektora samorządowego, natomiast w zakresie finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są to depozyty stabilne (na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku pomniejszone o aktywa trwałe.
3. Ze względu na ograniczoną skalę działalności zarządzanie płynnością złotową ma charakter skonsolidowany, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych oraz wszystkich horyzontów czasowych.
4. Bank Spółdzielczy w Kadzidle jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., jednocześnie jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS S.A.
5. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022r. Bank w strukturze aktywów posiadał środki zabezpieczające płynności o łącznej wartości 67.210.715,15 zł. Na tą wartość składały się:
 - 1) Środki w kasach Banku – 1.735.973,23 zł
 - 2) Środki na rachunkach bieżących – 449.215,77 zł
 - 3) Lokaty międzybankowe – 20.025.526,15 zł
 - 4) 7-dniowe bony pieniężne – 45.000.000,00 zł.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum):

Tabela 1

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w pełnych zł</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	36.000.000,00 zł

6. Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego. W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Depozytu Obowiązkowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim. Bank jest członkiem Zrzeszenia oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

W 2022r. Bank Spółdzielczy w Kadzidle nie korzystał z w/w możliwości pozyskania dodatkowych środków.

7. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR na koniec 2022 roku przedstawiają się następująco:

Tabela 2

<i>Miary płynności</i>	<i>Limit nadzorczy</i>	<i>wskaźnik Banku</i>
M1	> 20%	72%
M2	> 1	4,66
LCR	> 100%	435,64%
NSFR	> 100%	197%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na dzień 31.12.2022r.

Tabela 3

<i>Nazwa wielkości</i>	<i>31.12.2021r., dane w zł</i>
Zabezpieczenie przed utratą płynności	47.170.605,43 zł
Wypływy środków pieniężnych netto	10.827.886,98 zł
Wskaźnik pokrycia wypływów netto	435,64%

8. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

Tabela 4

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka płynności	62 958 685,78	449 005,50	3 045 141,01
Luka płynności skumulowana	45 231 170,33	45 680 175,82	48 725 316,83

9. Dodatkowe zabezpieczenia płynności w ramach zrzeczenia:
- 1) Limit lokacyjny – 2.576,00 tys. zł.
 - 2) Limit debetowy – 1.030,00 tys. zł.
 - 3) Limit zaangażowań – 5.151,00 tys. zł.
10. Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:
- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
 - 2) przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
 - 3) nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
 - 4) znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
 - 5) konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
 - 6) wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
 - 7) niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
 - 8) niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
 - 9) ryzyko reputacji.
11. Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
 - 2) różne terminy wymagalności depozytów,
 - 3) różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.
12. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:
- 1) stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
 - 2) systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
 - 3) lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
 - 4) przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
 - 5) utrzymywanie Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym.
13. Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia płynności:
- 1) luka płynności (kontraktowa) – zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej / ujemnej.
 - 2) luka płynności (urealniona) – zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m.in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.
 - 3) płynność długoterminowa – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
 - 4) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
 - 5) płynność rynku (produktu) – możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach,
 - 6) płynność średnioterminowa – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 do 12 miesięcy,

- 7) płynność śróddzienna – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
 - 8) wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,
 - 9) wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR.
14. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą. Nadwyżki środków Bank inwestuje w: 1) lokaty w Banku BPS S.A., 2) bony pieniężne NBP.
15. Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.
16. Podstawą do budowy testów warunków skrajnych są scenariusze warunków skrajnych, określone w trzech wariantach:
- 1) wewnętrznym, którymi są:
 - a) utrata zaufania do Banku, będąca m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności,
 - b) wzrost kredytów przeterminowanych,
 - c) zła sytuacja finansowa Banku przejawiająca się groźbą powstania bieżącej straty finansowej,
 - d) awarie systemów komputerowych, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasileń energetycznych lub włączeniami,
 - 2) systemowym, którymi są:
 - a) zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku,
 - b) wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty – „wojna depozytowa”,
 - c) wzrost rynkowych stóp procentowych,
 - d) zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym,
 - 3) mieszanym, którymi są:
 - a) zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty,
 - b) wzrost kredytów zagrożonych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku.

Dla każdego scenariusza Bank określa:

- 1) wpływ sytuacji skrajnej na poziom płynności Banku,
- 2) wielkość potrzebnych aktywów nieobciążonych,
- 3) wpływ zaistniałej sytuacji na poziom rentowności Banku,

Przy konstrukcji założeń testów warunków skrajnych Bank uwzględnia czynniki wewnętrznej i zewnętrznej występowania ryzyka płynności i finansowania takie, jak:

- 1) obniżanie rynkowych stóp procentowych zmniejszające skłonność klientów do oszczędzania,
- 2) ryzyko reputacji mogące spowodować odpływ depozytów,
- 3) nieprawidłowości w zakresie obsługi klientów mogące skutkować likwidacją rachunków bieżących,
- 4) zmiana zasad wypłacania dopłat do działalności objętej dopłatami z Unii Europejskiej,

- 5) spadek finansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
 - 6) pogorszenie się jakości portfela kredytowego,
 - 7) spadek płynności rynku instrumentów finansowych,
 - 8) zmaterializowanie się zobowiązań pozabilansowych,
 - 9) inne, wynikające ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym.
17. Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.
18. Zarządzając ryzykiem płynności Bank utrzymuje odpowiednią nadwyżkę płynności, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności. Aktywa wchodzące w skład nadwyżki płynności powinny spełniać następujące wymogi:
- 1) brak obciążeń,
 - 2) wysoka jakość kredytowa,
 - 3) łatwa zbywalność,
 - 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania tych aktywów w celu pozyskania środków,
 - 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Utrzymywana wielkość nadwyżki płynności powinna być:

- 1) adekwatna do poziomu ryzyka płynności, na jakie narażony jest Bank;
- 2) powiązana z potrzebami płynnościowymi w skrajnych warunkach;
- 3) dostosowana do tolerancji ryzyka płynności Banku;
- 4) obliczona z uwzględnieniem wszystkich istotnych źródeł ryzyka płynności;
- 5) obliczona z zastosowaniem odpowiednich korekt (jeżeli zachodzi konieczność i Bank ma takie plany) w odniesieniu do aktywów, które mogą zostać zastawione przez Bank, w celu realistycznego odzwierciedlenia kwoty finansowania, jaką Bank może efektywnie uzyskać z tytułu zastawienia tych aktywów w scenariuszach warunków skrajnych.

Wolne środki mogą być lokowane w lokaty w Banku Zrzeszającym, instrumenty rynku pieniężnego (np. bony pieniężne). Bony pieniężne Bank nabywa od Banku BPS i mogą one w razie potrzeby zostać zbyte w każdym czasie. Nadwyżki środków lokowane w lokaty na zasadach rynku międzybankowego (w zależności od rodzaju wpływów – np. dopłaty dla rolników, mleko, subwencje budżetowe i inne) – lokowane będą w miarę możliwości na okresy od 1 dnia do 3M. Struktura lokowanych nadwyżek musi zapewnić utrzymanie przez Bank wymaganych przez regulacje wewnętrzne i zewnętrzne wskaźników płynności oraz charakteryzować się wysoką jakością i łatwą zbywalnością (sprzedaż/zastaw).

19. Bank jest uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Jako uczestnik systemu Bank jest obowiązany utrzymywać odpowiednie limity wewnętrzne obowiązujące w systemie. W przypadku zagrożenia utratą płynności jednostka zarządzająca udziela pomocy uczestnikowi systemu.

Proces pomiaru ryzyka płynności był uzupełniany o analizę wskaźników płynności, które przedstawia tabela poniżej:

Tabela 5 Analiza wskaźnikowa, z wykonaniem limitów na 31.12.2022r.

Tablica 5 - Bilans Wskaźnikowa, z wykonaniem młotowa na 31.12.2022.

Wyszczególnienie	Stan na dzień	Limit
	31.12.2022	
Wskaźniki płynności		
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	2,97	≥ 1
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	1,95	≥ 1
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	2,11	≥ 1
Wskaźnik płynności do 1 roku	2,98	≥ 1
Wskaźnik płynności powyżej 1 roku	0,24	≥ 0
Wskaźniki zabezpieczenia płynności		
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (współczynnik płynności krótkoterminowej)	2,11	≥ 1
Obligo kredytowe / Aktywa ogółem [%]	20,42%	≤ 70
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Obligo kredytowe [%]	6,53%	≤ 20
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej		
Depozyty stabilne / Aktywa ogółem [%]	64,21%	≥ 60
Depozyty niestabilne / Aktywa ogółem [%]	24,12%	≤ 30
Procentowy udział największego deponenta w depozytach klientów ogółem [%]	2,22%	≤ 20
Udział depozytów dużych w depozytach klientów ogółem [%]	22,29%	≤ 35
Wskaźniki finansowania aktywów		
Kredyty ogółem / Depozyty ogółem [%]	23,11%	≤ 90
Kredyty długoterminowe / Osad [%]	16,61%	≤ 100
Zrywalność depozytów		
Udział depozytów zerwanych w depozytach ogółem [%]	0,92%	≤ 3
Wskaźniki płynności		
M1	0,72	Nie określono, prezentacja do bazy historycznej
M2	4,66	Nie określono, prezentacja do bazy historycznej
Luka płynności krótkoterminowej: aktywa płynne - depozyty niestabilne	24 862	Nie określono, prezentacja do bazy historycznej

SIZ w ramach zarządzania ryzykiem płynności:

Tabela 6 SIZ w zakresie zarządzania ryzykiem płynności

Nazwa sprawozdania	Komórka sporządzająca	Odbiorca - Rada Nadzorcza	Odbiorca - Zarząd
Ryzyko płynności:			
Wyliczanie nadzorczych miar płynności	Zespół ds. ryzyka bankowego	x	D
Analiza nadzorczych miar płynności	Zespół ds. ryzyka bankowego	P	M
Analiza luki płynności, nadwyżki płynności	Zespół ds. ryzyka bankowego	K	M
Analiza limitów płynności	Zespół ds. ryzyka bankowego	K	M
Przeprowadzanie testów warunków skrajnych	Zespół ds. ryzyka bankowego	R	R
Przeprowadzanie testów planów awaryjnych	Zespół ds. ryzyka bankowego	R	R
Pogłębiona analiza ryzyka płynności (w tym płynności długoterminowej)	Zespół ds. ryzyka bankowego	R	R

IV. Opis systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Kadzidle działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołuje:

1. Funkcję kontroli, na którą składają się:
 - a) mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
 - b) monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
2. Stanowisko ds. zgodności, której zadania opisuje Regulamin Organizacyjny Banku.
3. Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie

opinii Komitetu Audytu. Bezpośredni nadzór nad audytem wewnętrznym sprawuje organ nadzorujący system ochrony w rozumieniu art. 22e ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Prezes Zarządu Banku nadzoruje współpracę i koordynuje działania w trakcie przeprowadzania audytu wewnętrznego. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka, tj. obejmuje w szczególności obszary obciążone wysokim ryzykiem. Przez obszary obciążone wysokim ryzykiem należy rozumieć te obszary działania komórek organizacyjnych, gdzie istnieje potencjalne niebezpieczeństwo wystąpienia nieprawidłowości, które mogą wywoływać niepożądane skutki finansowe lub negatywne zjawiska godzące w bezpieczeństwo i reputację funkcjonowania Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe.

Funkcjonujące w Banku systemy: zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):

- a) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie, między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z Banku z przepisami wewnętrznymi, z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca/testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii. W Banku funkcje I linii obrony pełnią komórki organizacyjne realizujące sprzedaż produktów i usług oraz obsługę Klientów, a także komórki organizacyjne realizujące zadania generujące ryzyko określone w regulacjach wewnętrznych Banku.
- b) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne zarządzające ryzykiem w Banku, nadzorujące ryzyko w Banku, Komórka ds. zgodności, IOD, komórki organizacyjne odpowiedzialne za rachunkowość, sprawozdawczość, ujawnienia i podatki, komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie bezpieczeństwem w tym zarządzanie bezpieczeństwem informacji i bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego, IT, komórki organizacyjne odpowiedzialne za czynności kontrolne w ramach operacji i sprzedaży, Zarząd Banku, Prezes Zarządu.
- c) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. III linia obrony na mocy Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Umowy SSOZ BPS wyłączona jest ze struktury Banku i realizowana jest wyłącznie przez SSOZ BPS.

Na I i II linii obrony pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych stosują mechanizmy kontrolne oraz niezależnie monitorują ich przestrzeganie poprzez weryfikację bieżącą i testowanie okresowe.

Testowanie obejmuje w szczególności działania zmierzające do porównywania stanów faktycznych ze stanami postulowanymi lub pożądanymi, wyznaczonymi przez obowiązujące regulacje wewnętrzne Banku (strategie, plany, polityki, procedury).

Podstawowym celem funkcji kontroli wewnętrznej jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z przepisami prawa, strategią, planem, regulaminami, procedurami, limitami itp. oraz bieżące reagowanie na uchybienia.

Testowanie stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej wykonywane jest w sposób planowy, tj. na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd planu testowania.

Plan testowania stosowania mechanizmów kontrolnych jest sporządzany w oparciu o matrycę funkcji kontroli wewnętrznej.

Wyniki kontroli wewnętrznej w tym audytu wewnętrznego są przedmiotem analizy i oceny Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Wnioski wynikające z analiz i ocen wyników kontroli wewnętrznej Zarząd Banku uwzględnia w bieżącej działalności.

W oparciu o sprawozdania z kontroli wewnętrznej oraz w oparciu o raport opracowany przez Prezesa Zarządu lub osobę przez niego wyznaczoną Zarząd przeprowadza weryfikację systemu kontroli wewnętrznej tj. mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej pod kątem:

- 1) skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) zgodności ze strukturą organizacyjną Banku (system zależności służbowych, kontrola kierownicza),
- 3) dostosowania procedur bankowych do zmian przepisów zewnętrznych,
- 4) funkcjonowania systemów informatycznych,
- 5) obszarów ryzyka objętych systemem kontroli wewnętrznej,
- 6) realizacji zaleceń pokontrolnych,
- 7) zgodności niniejszego Regulaminu z przepisami zewnętrznymi.

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Kadzidle, wybiera spośród swoich członków Komitet Audytu, który m.in. monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.

V. Informacje na podstawie Rekomendacji Z

1. Zgodnie z rekomendacją 30.1 Rekomendacji Z, w Banku został ustalony maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym. Wskaźnik ten został ustalony na poziomie 3% i na dzień 31.12.2022 roku nie przekroczył tego poziomu.
2. Zgodnie z Rekomendacją Z/13 w Banku obowiązuje Polityka unikania konfliktu interesów, na podstawie której Bank zarządza konfliktami interesów. Na dzień 31.12.2022 roku, konflikt interesów w Banku nie występuje.

VI. Ilość posiedzeń Rady Nadzorczej sprawującej nadzór nad polityką wynagrodzeń

Rada Nadzorcza Banku omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2022 roku co najmniej jeden raz.

VII. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym) oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości. Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach ryzyka operacyjnego, jakie wystąpiły w minionym roku.

Tabela 7 Straty brutto w układzie macierzy bazylejskiej

LINIA Rodzaj zdarzenia w ramach linii	Bankowość komercyjna	Bankowość detaliczna	Płatności i rozliczenia
1. Oszustwo wewnętrzne	0,00	0,00	0,00
2. Oszustwo zewnętrzne	0,00	0,00	0,00
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0,00	0,00	0,00
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0,00	0,00	0,00
5. Uszkodzenia aktywów	0,00	0,00	0,00
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	0,00	0,00	0,00
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	0,00	0,00	0,00
Koszty linii	0,00	0,00	0,00
Razem koszty ryzyka operacyjnego	0,00		

Podjęmowane działania zapobiegawcze i dyscyplinujące:

1. Przeprowadzono rozmowy dyscyplinujące z pracownikami winnymi zaniedbań.
2. Wprowadzono dodatkowe mechanizmy kontrolne.

Jak obrazuje powyższa tabela, w 2022 roku poważne zdarzenia ryzyka operacyjnego nie miały miejsca.

VIII. Struktura Funduszy własnych, zgodnie z zapisami art. 477 Rozporządzenia 575/2013

- a) Fundusze własne Banku składają się z kapitału podstawowego Tier I. Bank nie posiada pozycji kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I oraz kapitału Tier II. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2022 roku.

Tabela 8: Wyliczenie funduszy własnych

FUNDUSZE WŁASNE		31.12.2022
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności		7 387 723,54
Kapitał Tier 1		7 387 723,54
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)		7 387 723,54
Kapitał rezerwowy (fundusz rezerwowy i fundusz zasobowy)		6 971 602,93
Kapitał podstawowy (fundusz udziałowy - opłacone instrumenty kapitałowe)		348 400,00
(-) Wartości niematerialne i prawne		- 4 743,39
(-) Nadwyżka ponad 10% (akcje/FW)		-
Kapitał Tier 1		72 464,00
Inne przejściowe korekty T1 (fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych - amortyzowany zgodnie z zasadą praw nabytych)		72 464,00
WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH		31.12.2022
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko		21 590 122,88
Całkowita kwota ekspozycji ważonej ryzykiem dla następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie - Metoda standardowa (SA)		1 727 209,83
Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego (wyliczony z uwzględnieniem wskaźnika korygującego dla MŚP)		1 481 644,20
Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego		245 565,63
WSPÓŁCZYNNIK KAPITAŁOWY	Minimalna wartość współczynnika	Wartość procentowa z dwoma miejscami po przecinku
Współczynnik kapitałowy CET1	7,00%	34,22%
Współczynnik kapitałowy T1	8,50%	34,22%
Całkowity współczynnik kapitałowy (TCR)	10,50%	34,22%
Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego	13,50%	39,71%

DODATKOWE WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH		31.12.2022
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko		32 571 958,75
Całkowita kwota ekspozycji ważonej ryzykiem dla następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie - Metoda standardowa (SA)		2 605 756,70
Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego (wyliczony z uwzględnieniem wskaźnika korygującego dla MŚP)		1 481 644,20
Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego		245 565,63
Wymóg kapitałowy (dodatk. Wymogi z icaap)		878 546,87
WSPÓŁCZYNNIK KAPITAŁOWY	Minimalna wartość współczynnika	Wartość procentowa z dwoma miejscami po przecinku
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	13,50%	22,68%

Wartość jednego udziału wynosi 100,00 zł. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów, nie posiadał instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne oraz zmiany wartości zobowiązań własnych.

- b) Łączna kwota ekspozycji na ryzyko według stanu na dzień 31.12.2022 rok wynosiła 21 590 122,88 zł.
- c) Bank utrzymuje wymóg połączonego bufora na poziomie 2,5%, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 r. uchylającym rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego.
- d) Dźwignia finansowa – oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych wielkość posiadanych przez instytucje aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji.

Proces zarządzania dźwignią finansową reguluje w Banku „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Kadzidle”.

Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej, liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w miarze ekspozycji całkowitej.

Tabela 9 Wskaźniki dźwigni na 31.12.2022 rok

	Wartość wskaźnika dźwigni
W pełni wprowadzona definicja	7,91
Definicja przejściowa	7,91

- e) LCR – wskaźnik płynności krótkoterminowej, wyliczany jako wskaźnik pokrycia odpływów płynności pomniejszonych o przyptywy płynności w warunkach skrajnych, aktywami płynnymi. Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%) na dzień 31.12.2022 r. wyniósł 435,64%.
- f) NSFR – wskaźnik płynności długoterminowej, wyliczany jako wskaźnik pokrycia aktywów wymagających stabilnego finansowania - stabilnymi pasywami. Wskaźnik stabilnego finansowania NSFR na dzień 31.12.2022 r. wyniósł 197,32%.

IX. Informacje wymagane przez Zasady ładu korporacyjnego

1. Polityka zarządzania ładem korporacyjnym dostępna jest w siedzibie Banku i na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.
2. Oświadczenie Zarządu w/s stosowania w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego dostępne jest w siedzibie Banku i na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.
3. Podstawowa struktura organizacyjna dostępna jest w siedzibie Banku i na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.
4. Polityka informacyjna dostępna jest w siedzibie Banku i na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.
5. Wyniki oceny stosowania ładu korporacyjnego dostępne są w siedzibie Banku i na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.

X. Informacje określone w art.111, art. 111a i art.111 b Ustawy Prawo bankowe

1. Stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek dostępne są w Banku na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej www.bskadzidlo.pl.
2. Stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat dostępne są w Banku na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej www.bskadzidlo.pl.
3. Terminy kapitalizacji odsetek są uzależnione od oferowanego produktu i termin jest określony w Regulaminie poszczególnych produktów bankowych oraz dostępne w Banku na tablicy ogłoszeń. Stosowane kursy walutowe są zgodne z kursami Banku Zrzeszającego, gdyż Bank nie prowadzi działalności walutowej, dostępne na Sali obsługi klienta w Banku.
4. Stosowane kursy walutowe dostępne są w siedzibie Banku na Sali obsługi Klienta.
5. Bilans z opinią biegłego rewidenta za 2022 rok stanowią załącznik do niniejszej Informacji, dostępne są w Banku oraz na stronie internetowej www.bskadzidlo.pl.
6. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku przedstawiał się następująco:

Zarząd Banku:

- 1) Anna Przygoda – Prezes Zarządu
- 2) Marta Monika Kolator – Zastępca Prezesa Zarządu
- 3) Elżbieta Żebrowska – Członek Zarządu/Główny Księgowy

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) Kowalczyk Kazimierz – Przewodniczący Rady Nadzorczej

- 2) Mróz Stanisław – Z-ca przewodniczącego Rady Nadzorczej
- 3) Bieluch Wiesław – Sekretarz Rady Nadzorczej
- 4) Grala Zenon Mariusz – Członek Rady Nadzorczej
- 5) Koczkodan Kazimierz – Członek Rady Nadzorczej
- 6) Olender Jerzy – Członek Rady Nadzorczej
- 7) Wołosz Stanisław – Członek Rady Nadzorczej.

Zarówno skład Zarządu jak i Rady Nadzorczej dostępne są w Banku na tablicy ogłoszeń, jak również na stronie internetowej Banku.

7. Nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku albo jednostki organizacyjnej Banku – do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku uprawnieni są: dwaj Członkowie Zarządu działający łącznie.
8. Bank Spółdzielczy w Kadzidle nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej terenem działania Banku jest powiat ostrołęcki.
Bank Spółdzielczy w Kadzidle działa w systemie ochrony instytucjonalnej (IPS) Zrzeszenia BPS, co ma na celu poprawę bezpieczeństwa funkcjonowania w kontekście zapewnienia płynności i wypłacalności.
9. Wykaz przedsiębiorców wykonujących na rzecz Banku Spółdzielczego w Kadzidle czynności, o których mowa w art. 6a ust.1 i 7 w związku z art.111b ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe dostępny jest w siedzibie Banku.

XI. Informacje wymagane przez Ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Informacje wymagane przez Ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym dostępne są w siedzibie Banku oraz na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.

XII. Informacje wymagane przez Ustawę o ochronie danych osobowych

Informacje wymagane przez Ustawę o ochronie danych osobowych dostępne są w siedzibie Banku oraz na stronie internetowej Banku pod adresem www.bskadzidlo.pl.

Zgodnie z pismem Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 maja 2021r., znak: DBS-DBSZ6.7111.437.2021.AK, Bank Spółdzielczy w Kadzidle, został uznany za „małą i niezłożoną instytucję”, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. W związku z otrzymaną decyzją KNF, Bank zwolniony jest z publikacji informacji na temat poziomu ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z wytycznymi EBA/GL/06/2018.

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kadzidle niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszym Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem jak i systemem kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa Bankowego i Uchwał Nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Podpisy wszystkich członków Zarządu:

05.07.2023r. **Anna Przygoda**

Prezes Zarządu

Prezes Zarządu
Anna Przygoda

05.07.2023r. **Marta Monika Kolator**

Z-ca Prezesa Zarządu

Z-ca Prezesa Zarządu

Marta Monika Kolator

05.07.2023r. **Elżbieta Żebrowska**

Członek Zarządu / Główny Księgowy

Członek Zarządu
Główny Księgowy
Elżbieta Żebrowska

INFORMACJE DODATKOWE

Nawiązując do Art. 111a Prawa bankowego, Bank Spółdzielczy w Kadzidle prezentuje dodatkowe informacje wg stanu na 31.12.2022r.:

1. Bank Spółdzielczy w Kadzidle działa tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada podmiotów zależnych:
 - nazwa, charakter i lokalizacja geograficzna działalności – nie dotyczy,
 - obrót w danym roku wykazywany w sprawozdaniu finansowym – 22.908.331.036,97 zł
 - liczba pracowników w przeliczeniu na pełne etaty – 10,9
 - zysk lub strata przed opodatkowaniem – 2.577.032,89 zł
 - podatek dochodowy – 230.054,00 zł
 - otrzymane finansowe wsparcie pochodzące ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009r. o udzieleniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016r., poz. 1436) – w Banku nie wystąpiły.
2. Stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła 2,52 %.
3. Bank nie działa w holdingu i nie zawierał takich umów.

ZARZĄD
Banku Spółdzielczego
w Kadzidle

Prezes Zarządu

Anna Przygoda

Członek Zarządu
Główny Księgowy
Elżbieta Żebrowska

Z-ca Prezesa Zarządu

Marta Monika Kolator

